

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629-35-69, 628-37-04
693-46-92, 625-76-23

UL. ŻURAWIA, SKR. PT. 24
00-503 WARSZAWA
TELEFAX 629-40-89

INTERNET <http://www.cbos.pl>
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/5/2006

POLACY, CZESI, SŁOWACY I WĘGRZY O OPIECE ZDROWOTNEJ W SWOICH KRAJACH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2006

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

W ramach wspólnych badań opinii publicznej, prowadzonych przez ośrodki realizujące program CEORG: polski CBOS, czeski CVVM, węgierski TÁRKI oraz słowacki FOCUS¹, pod koniec ubiegłego roku ankietowani w poszczególnych krajach - podobnie jak przed rokiem - odpowiadali na pytania dotyczące opieki zdrowotnej: czy są z niej zadowoleni i czy jej jakość w ostatnim roku się zmieniła.

OCENA OPIEKI ZDROWOTNEJ W POLSCE ORAZ ZMIAN, JAKIE ZASZŁY W OSTATNIM ROKU

W naszym kraju od dawna przeważają negatywne oceny systemu opieki zdrowotnej. Z porównawczych badań międzynarodowych wynika też, że krytycyzm i niezadowolenie są dość częste w opiniach Polaków o wielu innych sprawach. Negatywne oceny wydają się przy tym powiązane ze stanem nastrojów społecznych. Jeszcze w listopadzie, podobnie jak w latach poprzednich, większość ankietowanych wyrażała niezadowolenie z opieki zdrowotnej, a tylko nieco ponad jedna piąta była z niej zadowolona. Prawie co szósty respondent oceniał ją jako średnią, nie wyrażając ani zadowolenia, ani niezadowolenia. Jednak w ostatnim okresie nastąpiła poprawa nastrojów społecznych - zapewne w następstwie wyborów i powstania nowego rządu - co znalazło odzwierciedlenie w sondażu grudniowym również w lepszych opiniach o opiece zdrowotnej w naszym kraju. Istotnym czynnikiem poprawy opinii mogło też być powołanie na ministra zdrowia prof. Zbigniewa Religi, cieszącego się dużym zaufaniem i autorytetem społecznym i budzącego nadzieję na pozytywne zmiany w tej dziedzinie.

Wyniki grudniowego sondażu wskazują, że w ciągu miesiąca liczba osób niezadowolonych z opieki zdrowotnej znacznie spadła (o 13 punktów procentowych) i stanowi obecnie

---

¹ Badanie CBOS „Aktualne problemy i wydarzenia” (187) przeprowadzono w dniach 2-5 grudnia 2005 roku na liczącej 1018 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski. Sondaż na Węgrzech (TÁRKI) zrealizowano w dniach 24 listopada - 11 grudnia 2005 (N=999); na Słowacji (FOCUS) 30 listopada - 6 grudnia 2005 (N=1084); w Czechach (CVVM) 5-12 grudnia 2005 (N=987).

mniej niż połowę ankietowanych (46%). Przybyło przede wszystkim osób mających odczucia ambiwalentne (wzrost o 9 punktów), natomiast w niewielkim stopniu wzrosło zadowolenie z opieki zdrowotnej (o 3 punkty).

Jest też prawdopodobne, że poprawa opinii o opiece zdrowotnej w naszym kraju w porównaniu z grudniem 2004 roku oznacza powrót do ocen i opinii wcześniejszych - tych z roku 2002. W ostatnich latach bowiem w końcu roku mogło dawać znać o sobie pogarszanie się nastrojów społecznych i częste przedstawianie w mediach obrazu placówek opieki zdrowotnej borykających się z problemami finansowymi i ograniczających pacjentom dostęp do świadczeń medycznych.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z opieki zdrowotnej w naszym kraju?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	IX 2002	XII 2002	XI 2003	IX 2004	XII 2004	XI 2005	XII 2005
	w procentach						
Zdecydowanie zadowolony(a)	2	3	3	2	2	3	2
Raczej zadowolony(a)	25	23	16	18	17	19	23
Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a)	24	23	20	17	17	17	26
Raczej niezadowolony(a)	27	29	29	28	31	30	26
Zdecydowanie niezadowolony(a)	19	18	29	32	30	29	20
Trudno powiedzieć	4	4	3	3	3	3	3

W porównaniu z sondażem ubiegłorocznym znacznie zmalała również liczba respondentów stwierdzających pogorszenie w ciągu roku jakości opieki zdrowotnej (z 46% do 35%). Obecnie więcej osób uważa, że jakość usług medycznych nie zmieniła się, jest taka sama jak przed rokiem, natomiast niemal bez zmian pozostała liczba badanych dostrzegających poprawę.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, jakość opieki zdrowotnej w naszym kraju w ciągu ostatniego roku:	Wskazania respondentów według terminów badań				
	XII 2002	XI 2003	IX 2004	XII 2004	XII 2005
	w procentach				
- zdecydowanie poprawiła się	0	0	0	1	1
- raczej poprawiła się	9	6	5	6	7
- nie zmieniła się, jest taka sama	45	31	37	42	53
- raczej pogorszyła się	28	34	31	31	26
- zdecydowanie pogorszyła się	11	23	21	15	9
Trudno powiedzieć	7	6	5	5	5

Wyraźnie więc zmniejszył się krytycyzm w opiniach na temat zmian następujących w służbie zdrowia, ale nie notujemy wzrostu liczby ocen pozytywnych. Może kryć się za tym umiarkowana nadzieja na poprawę czy też zmniejszenie się obaw dotyczących dostępu do świadczeń medycznych i oswojenie z sytuacją istniejącą w opiece medycznej.

**PORÓWNANIE ZADOWOLENIA Z OPIEKI ZDROWOTNEJ
W POLSCE, CZECHACH, SŁOWACJI I NA WĘGRZECH**

Spośród czterech omawianych społeczeństw obywatele Czech są wciąż najbardziej zadowoleni z opieki zdrowotnej (30%), jednak liczba zadowolonych w tym kraju jest coraz mniejsza, wzrasta natomiast liczba niezadowolonych.

Tabela 3

Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z opieki zdrowotnej w naszym kraju?	Czesi	Węgrzy	Polacy	Słowacy
	w procentach			
Zdecydowanie zadowolony(a)	2	2	2	1
Raczej zadowolony(a)	28	21	23	10
Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a)	34	38	26	34
Raczej niezadowolony(a)	24	22	26	35
Zdecydowanie niezadowolony(a)	10	17	20	19
Trudno powiedzieć	2	1	3	1

Tabela 4

Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z opieki zdrowotnej w naszym kraju?	Czesi			Węgrzy			Polacy			Słowacy		
	XII '02	XII '04	XII '05	XII '02	XII '04	XII '05	XII '02	XII '04	XII '05	XII '02	XII '04	XII '05
	w procentach											
Zdecydowanie zadowolony(a)	3	3	2	1	2	2	3	2	2	-	0	1
Raczej zadowolony(a)	38	33	28	13	21	21	23	17	23	-	11	10
Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a)	38	36	34	30	38	38	23	17	26	-	32	34
Raczej niezadowolony(a)	14	21	24	32	25	22	29	31	26	-	33	35
Zdecydowanie niezadowolony(a)	5	6	10	21	12	17	18	30	20	-	21	19
Trudno powiedzieć	2	1	2	2	2	1	4	3	3	-	3	1

Najmniej zadowoleni z opieki zdrowotnej w swoim kraju są Słowacy (11%), oni też najczęściej wyrażają niezadowolenie (54%). (Przed rokiem najczęściej niezadowolonych było w naszym kraju.) Polacy i Węgrzy sytuują się między Czechami a Słowakami. Mniej więcej co czwarty Polak i Węgier deklaruje obecnie zadowolenie w tym względzie, jednak w Polsce jest więcej osób niezadowolonych.

OCENA ZMIAN JAKOŚCI OPIEKI ZDROWOTNEJ W OSTATNIM ROKU

Na niekorzystne zmiany w opiece zdrowotnej w swoim kraju najczęściej narzekają Słowacy - aż połowa spośród nich (51%) uważa, że nastąpiło pogorszenie w tym względzie, a tylko co dziesiąty (10%) jest przeciwnego zdania. Jeszcze rzadziej o poprawie mówią Polacy (8%), ale w naszym kraju mniej osób niż na Słowacji uważa, że nastąpiło pogorszenie opieki zdrowotnej (35%).

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, jakość opieki zdrowotnej w naszym kraju w ciągu ostatniego roku:	Czesi	Węgrzy	Polacy	Słowacy
	w procentach			
- zdecydowanie poprawiła się	1	1	1	0
- raczej poprawiła się	13	14	7	10
- nie zmieniła się, jest taka sama	52	45	53	36
- raczej pogorszyła się	26	22	26	30
- zdecydowanie pogorszyła się	4	14	9	21
Trudno powiedzieć	4	4	5	3

Na poprawę najczęściej wskazują Węgrzy (15%) i Czesi (14%), przy tym Czesi najrzadziej narzekają na pogorszenie się jakości opieki.

Porównanie z wynikami poprzednich sondaży pokazuje zarazem, że oceny jakości opieki zdrowotnej w Czechach stopniowo się pogarszają. Więcej opinii krytycznych niż w latach ubiegłych jest też na Węgrzech.

Tabela 6

Czy, Pana(i) zdaniem, jakość opieki zdrowotnej w naszym kraju w ciągu ostatniego roku:	Czesi			Węgrzy			Polacy			Słowacy		
	XII '02	XII '04	XII '05	XII '02	XII '04	XII '05	XII '02	XII '04	XII '05	XII '02	XII '04	XII '05
	w procentach											
- zdecydowanie poprawiła się	2	2	1	0	1	1	0	1	1	-	0	0
- raczej poprawiła się	19	16	13	18	12	14	9	6	7	-	7	10
- nie zmieniła się, jest taka sama	47	56	52	50	53	45	45	42	53	-	41	36
- raczej pogorszyła się	17	19	26	16	18	22	28	31	26	-	27	30
- zdecydowanie pogorszyła się	6	5	4	8	10	14	11	15	9	-	20	21
Trudno powiedzieć	9	3	4	8	6	4	7	6	5	-	4	3

W Polsce mniej osób niż w przeszłości narzeka obecnie na pogorszenie się jakości opieki zdrowotnej w ostatnim roku, ale liczba opinii pozytywnych nie wzrosła. Przybyło tylko tych, którzy uważają, że pod tym względem nic się nie zmieniło. Na Słowacji obserwujemy natomiast polaryzację opinii - niewielki wzrost wskazań zarówno pozytywnych, jak i negatywnych.

Opracował

Włodzimierz DERCZYŃSKI